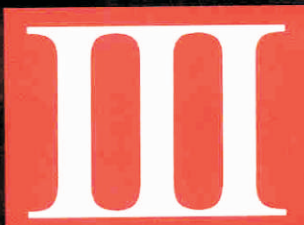

Υ Π Ο Υ Ρ Γ Ε Ι Ο Π Ο Λ Ι Τ Ι Σ Μ Ο Υ

sex, πρόβλήματα και σινεμά

23-29 Μαΐου 2003

ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT - ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

**Φεστιβάλ
Κινηματογράφου
Θεσσαλονίκης**

**Κέντρο Σεξουαλικής &
Αναπαραγωγικής Υγείας
του Α.Π.Θ.**

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

EPT3

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΤΡΙΑ

ΘΕΛΩ ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΜΑ ΣΟΥ Υ ΤΥ ΜΑΜΑ ΤΑΜΒΙΕΝ

Σκηνοθεσία: Alfonso Cuarón. **Σενάριο:** Carlos και Alfonso Cuarón. **Φωτογραφία:** Emmanuel Lubezki. **Μοντάζ:** Alfonso Cuarón, Alex Rodríguez. **Ηθοποιοί:** Maribel Verdu, Ana López Mercado, Diego Luna, Gael García Bernal, Nathan Grinberg. **Διάρκεια:** 101'. **Έγχρωμη.** **ΗΠΑ/Μεξικό, 2001.** **Βραβεία:** Βραβείο σεναρίου στο Φεστιβάλ Βενετίας 2001

Θέλω και τη μαμά σου, θέλω και τη ξαδέλφη σου, θέλω και τη γυναίκα του ξαδελφού σου, θέλω και το κορίτσι σου. Θέλω ακόμα κι εσενα –τον καλύτερό μου φίλο. Ο Χουλιό και ο Τενότι, δύο εφηβικοί Μεξικάνοι, αν και προερχόμενοι από διαφορετικές οικογενειακές και κοινωνικές καταστάσεις, είναι κολλητοί, καθώς αυτό που τους ενώνει είναι οι σχεδόν ανεξέλεγκτες σεξουαλικές τους ορμές.

Έχοντας αποχαιρετήσει τα κορίτσια τους, που έφυγαν για μια εκδρομή στην Ευρώπη, ζουν την τελευταία ανήμελη περίοδο διακοπών της ζωής τους φλερτάροντας, καπνίζοντας χάρτο, κολυμπώντας σε μια πισίνα –όπου και αυνανίζονται– χαζολογώντας και αναρωτώμενοι συνεχώς αν τα κορίτσια τους θα τους απατήσουν στην εκδρομή τους.

Σε μια κυβερνητική γιορτή θα γνωρίσουν την Λουΐσα, την 28χρονη σύζυγο του ξαδελφού του Τενότι, και θα «της την πείσουν» προτείνοντας της να ταξιδέψουν μαζί σε μια παραδεισένια παραλία που ονομάζεται το Στόμα του Ουρανού, έτσι για πλάκα, αφού τέτοιος τόπος δεν υπάρχει. Λίγες μέρες αργότερα η Λουΐσα τους τηλεφωνεί και τους προτείνει να πάνε εκεί, εγκαταλείποντας τον σύζυγό της, για λόγους που θα παραμείνουν αδιευκρίνιστοι ή και παρεξηγησιμοι μέχρι τη συνταρακτική αποκάλυψη στο φινάλε του έργου. Στο δρόμο η Λουΐσα θα κάνει έρωτα πρώτα με τον ένα και μετά με τον άλλο, προκαλώντας έτσι έντονα αισθήματα αντιζηλίας μεταξύ τους, που θα τους οδηγήσουν σε ξεσπάσματα αποκαλύψεων. Το ταξίδι αυτό, που θα καταλήξει τυχαία σ' έναν τόπο ειδυλιακό, θα αποτελέσει πράγματι μια εμπειρία μύησης στα μυστικά του έρωτα αλλά ταυτόχρονα και το τίμημα αυτής της μύησης, που είναι η οδυνηρή ενηλικίωση που θα φέρει το τέλος της αθωότητας και το τέλος μιας φιλίας. Πρόκειται για μια ταινία πρότυπο όσον αφορά στη σεξουαλικότητα της εφηβείας των αγοριών, που κέρδισε το βραβείο σεναρίου στη Μόστρα της Βενετίας και οι δύο νεαροί πρωταγωνιστές της το βραβείο Marcello Mastroianni για νέους ηθοποιούς. Μια ταινία που θα έπρεπε οπωσδήποτε να δουν όλα τα κορίτσια, οι ξαδέλφες, οι αδελφές, οι θείες και οι μαμάδες –για τα αγόρια δεν το συζητώ, ειδικά για εκείνα που τις θέλουν όλες.

Σωτήρης Ζηκος

«Η ανημέμη σεξουαλικότητα (κατά την εφηβεία) μπορεί να οφείλεται σε αριθμό παραγόντων, που περιλαμβάνουν αλλαγές στο σώμα και την διαπίστωση αυτών των αλλαγών, αύξηση των επιπέδων των σεξουαλικών ορμονών, και ανημέμη πολιτισμική έμφαση στο σεξ καθώς και πρόβα του ρόλου των ενήλικων.»

(J. S. Hyde "Understanding Human Sexuality" (1996))

ΑΠΙΣΤΙΑ ΤΡΟΛΟΣΑ

Σκηνοθεσία: Liv Ullmann. **Σενάριο:** Ingmar Bergman. **Φωτογραφία:** Jörgen Persson. **Μοντάζ:** Sylvia Ingemarsson. **Ηθοποιοί:** Lena Endre, Erland Josephson, Krister Henriksson, Thomas Hanzon, Michelle Gylemo. **Διάρκεια:** 155'. **Έγχρωμη.** **Σουηδία/Ιταλία/Γερμανία/Φινλανδία/Νορβηγία, 2000**

Ταινία σε σενάριο του Ingmar Bergman, που έγραψε 80 χρονών, βασισμένο σε ένα (ακόμα) πραγματικό περιστατικό της πολυτάραχης ερωτικής ζωής του. Ένα σενάριο που τον παιδεύε χρόνια και όταν το ολοκλήρωσε το παρέδωσε άνευ όρων στη Liv Ullmann, πρωταγωνίστρια σε μερικές από τις σημαντικότερες ταινίες του και για

χρόνια –κάποτε– σύντροφο της ζωής του, για να το σκηνοθετήσει. Πρόκειται βεβαίως για μια μπεργκιανική ταινία στην αφηγηματική της δομή, μια ταινία διαλόγων με περιορισμένους χώρους και ρόλους, που διεισδύει όμως σε δύσβατες περιοχές της ανθρωπίνης ψυχής μέσα από μια ιστορία απιστίας. Ένας απομονωμένος από τον κόσμο υπερήλικας συγγραφέας (το alter ego του Bergman) ακούει τη Μάριαν, μια νέα και όμορφη γυναίκα (η Lena Endre σε μια συνταρακτική ερμηνεία που άδικα έχασε το βραβείο ερμηνείας στο Φεστιβάλ Καννών 2000 από την Björk, πρωταγωνίστρια της ταινίας *Χορεύοντας στο σκοτάδι* του Lars von Trier), να αφηγείται την ιστορία της ζωής της. Η Μάριαν έχει έναν ευτυχισμένο γάμο με τον Μάρκου, διακεκριμένο μαέστρο, και την 9χρονη κόρη της την Ιζαμπέλ, ώσπου ένα βράδυ που ο Μάρκουσ λείπει από το σπίτι, ο Νταβιντ, ο καλύτερος φίλος του που τους επισκέπτεται συχνά, της προτείνει να κάνουν έρωτα μετά από 20 χρόνια φιλίας. Η Μάριαν δέχεται, μάλλον απερισκεπτα και μπλέκεται σε μια παράνομη σχέση πάθους που θα οδηγήσει και τους τρεις σε ακραίες καταστάσεις, σ' ένα αδιέξοδο ταξίδι στα βάθη της νύχτας με μόνους σταθμούς την απογνώση, την ψυχική οδυνη και το θάνατο. Η κατάληξη θα είναι τραγική, η Μάριαν θα μείνει έγκυος από τον εραστή της, η απιστία της θα γίνει διπλή, μια μεγάλη φίλια θα διαλυθεί και ο Μάρκουσ θα οδηγηθεί στην αυτοκτονία. Ταινία μεγάλης συναισθηματικής έντασης και ταραχής, όπου η εκρηξη της ερωτικής επιθυμίας τινάζει τα πάντα στον αέρα, η *Απιστία* είναι το συγκλονιστικό πορτρέτο μιας σύγκρουσης, μια ακόμα «σκηνή από ένα γάμο» που μοιάζει με τοπίο μετά την μάχη.

«Η γυναίκα που απατά τον σύζυγό της είναι η καταστροφή του σπιτιού της.»

(William the Conqueror, 11ος αιώνας)

«Η απιστία χρειάζεται τρεις παίκτες. Αν κάποιος από αυτούς τους παίκτες αρνηθεί να παίξει το ρόλο του, το τρίγωνο δεν είναι δυνατόν να συνεχισθεί.»

(Caroline Buchanan 1999)

«Ξέρετε βεβαίως ότι ο Τασμανός, οι οποίοι δεν απαιτούν ποτέ τους αντιρόφους τους, έχουν τώρα εξαφανισθεί.»

(W Somerset Maugham "The Bread-Winner" 1930)

ΤΟΛΜΗΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ CONTES IMMORAUX

Σκηνοθεσία: Walerian Borowczyk. **Σενάριο:** Walerian Borowczyk, André Pieyre de Mandiargues. **Φωτογραφία:** Bernard Dailencourt, Michel Zolat. **Μοντάζ:** Walerian Borowczyk. **Ηθοποιοί:** Paloma Picasso, Charlotte Alexandra, Florence Bellamy, Lorenzo Berinzi. **Διάρκεια:** 103'. **A/M- Έγχρωμη. Γαλλία, 1974**

Μ' αυτήν την ταινία του (ο πρωτότυπος τίτλος είναι *Ανθηκές ιστορίες*) ο Borowczyk αφηγείται τέσσερις ερωτικές ιστορίες, κοινός παρανομαστής των οποίων είναι η απελευθέρωση του σεξουαλικού ενστίκτου, το οποίο γίνεται ένα όχημα εξέγερσης ε-

νάντια σε κάθε μορφή θρησκευτικής και κοσμικής εξουσίας. Στην *Παλιρροία* ο ερωτικός πόθος ταυτίζεται ακριβώς με το φυσικό φαινόμενο της παλιρροίας και μοιάζει να υπακούει σε μια προσταγή της φύσης πέρα από κάθε ηθική αναστολή. Στην *Τερέζα*, ο Borowczyk με μια σαρκαστική και ιερόσυλη διάθεση υπονομεύει τη χριστιανική ηθική περί αρετής και αγνότητας, αφού η νεαρή Τερέζα χρησιμοποιεί διάφορα θρησκευτικά αντικείμενα-σύμβολα για να ικανοποιηθεί σεξουαλικά. Στο *Ερζεμπετ Μπατόρι*, μια διεφθαρμένη Ουγγαρέζα κόμισσα κάνει μπάνιο σε αίμα νεαρών παρθένων για να μείνει αιώνια νέα και όπου η σεξουαλική πράξη συμβολίζει το παιχνίδι της βίας υποταγής και της εξουσίας. Στην τέταρτη ιστορία, η αρχι-ιέρεια της διαστροφής Λουκρητία Βοργία, κάνει έρωτα με τον πατέρα της τον Πάπα, παρουσία του αδελφού της!! Ταινία βλάσφημη και προκλητική, με μια δηλωμένη ηδονοβλεπτική ματιά (στα όρια του πορνογραφικού βλέμματος) και βουτηγμένη σ' έναν νοσηρό φετιχισμό, οι *Τολμηρές ιστορίες* είναι όντως τολμηρές και ανήθικες, γιατί εξερευνούν με θαρραλέο τρόπο και εικονοκλαστική διάθεση το διαφορούμενο και επικίνδυνο πεδίο της σεξουαλικής ενέργειας.

«Η επανάσταση στη σεξουαλική συμπεριφορά μπορεί να προχωρήσει μόνο ως το σημείο που δεν θα αποτελέσει άμεση απειλή στη θεμελιώδη δομή της κοινωνίας.»
(Ann Hills, Tony Lake "Affairs" 1979)

«Το σεξ δεν είναι περισσότερο βρώμικο και ποταπό από ότι είναι ευγενές.»

(Robert Balfault "Sex and Sex" 1931)

ΜΑΤΙΑ ΕΡΜΗΤΙΚΑ ΚΛΕΙΣΤΑ EYES WIDE SHUT

Σκηνοθεσία: Stanley Kubrick. **Σενάριο:** Stanley Kubrick, Frederic Raphael, βασισμένο στη νουβέλα *Traumnovelle* του Arthur Schnitzler. **Φωτογραφία:** Patrick Turley, Malik Sayeed, Arthur Jaffa. **Μοντάζ:** Nigel Galt. **Ηθοποιοί:** Tom Cruise, Nicole Kidman, Madison Eginton, Jackie Sawiris, Sydney Pollack, Leslie Lowe, Todd Field. **Διάρκεια:** 159'. **Έγχρωμη. ΗΠΑ/Μ. Βρετανία, 1999**

Το «κύκνειο άσμα» του Stanley Kubrick *Μάτια ερμητικά κλειστά* (αντί του –ποιητική αείδα– οξύμωρου πρωτότυπου τίτλου και πολύ πιο κοντινού στον πυρήνα της ταινίας, *Μάτια διάπλατα κλειστά*), βασισμένο στη νουβέλα *Traumnovelle* (1926) του Αυστριακού Arthur Schnitzler, είναι μια ερωτική ονειροπόληση στο μεταίχμιο της φαντασίας και της πραγματικότητας. Το επιτυχημένο και όμορφο ζευγάρι του Μπιλ και της Άλις Χάρτφορντ, που κινείται στους κόλπους της ανώτερης κοινωνίας του Μανχάταν, ετοιμάζονται να πάνε στο πάρτυ ενός πλούσιου φίλου τους, όπου αφήνονται σε ερωτικό φλερτ με διαφορετικούς συντρόφους. Όταν επιστρέφουν σπίτι τους, η Άλις εξομολογείται στον άντρα της τις παθιασμένες ερωτικές τις φαντασιώσεις με κάποιον άγνωστο αξιωματικό του ναυτικού, τον οποίο κάποτε ερωτεύτηκε με την πρώτη ματιά. Ο Μπιλ κυριολεκτικά τρελαινεται καθώς ανακαλύπτει ένα μυστικό ρήγμα που αγνοούσε και το οποίο απειλεί τον «τέλειο γάμο» τους. Όλα όσα ακολουθούν μοιάζουν με μια φαντασίωση του συζύγου, που την προκάλεσε η φαντασίωση της γυναίκας του. Έκπληκτος, και με τα μάτια διάπλατα κλειστά, βυθίζεται σε μια ψυχική οδύσσεια, σ' ένα βασανιστικό ο-

δοιροκόρο στα όρια της ύπαρξης, όπου το σεξ και ο θάνατος είναι συγκοινωνούντα δοχεία. Η περιπλάνηση του κυνηγημένου από την εξομολόγηση της γυναίκας του ήρωα, σε μια ονειρική, νυχτερινή Νέα Υόρκη (κατασκευασμένη σε στούντιο του Λονδίνου), τον οδηγεί σε άγνωστες και επικίνδυνες επαρχίες του Είναι, όπου τα πάντα, ποτισμένα σε μια αίσθηση διαφορούμενου, ισορροπούν στο χείλος της αβύσσου, όπως το θαυμάσιο κινηματογραφημένο ερωτικό όργιο. Ταινία για τις «μαύρες τρύπες» της ερωτικής ζωής και της συζυγικής πίστης, μ' ένα λαμπρό αισθητικό ήθος και ύφος, καταγράφει πώς η ερωτική φαντασίωση –ουσιαστικό στοιχείο μιας σχέσης– μπορεί, αν δεν χαλιναγωγηθεί, να υποκαταστήσει την ίδια τη σεξουαλική πράξη, να υπονομεύσει, και να νεκρώσει τελικά, την ερωτική ζωή του ζευγαριού. Όταν στο τέλος οι δυο πρωταγωνιστές, έχοντας αφήσει πίσω τους τη νύχτα του φόβου, αντι-

κρύζουν ξανά –και ίσως για πρώτη φορά ο ένας τον άλλο– με τα μάτια «διάπλατα ανοιχτά», συναινούν «ότι η απάντηση σε όλα είναι ένα γερό πήδημα».

«Η πλειοψηφία των γυναικών δεν απασχολούνται πολύ από σεξουαλικά συναισθήματα οποιουδήποτε είδους.»

(Dr. William Aston "Prostitution Considered in its Moral, Social and Sanitary Aspects" 1875)

«Ακούγοντας για κάποιο άτομο χωρίς σεξουαλικές φαντασιώσεις υποτινάζουμε την ύπαρξη απαστολόν.»

(Robert Stoller "Pervision" 1976)

«Το να αντιμετωπίσουμε με ειλικρίνεια τις σεξουαλικές μας φαντασιώσεις θα μας πει πολλά για τους εαυτούς μας.»

(Andre Guindon "The Sexual Language" 1976)

Η ΔΑΣΚΑΛΑ ΤΟΥ ΠΙΑΝΟΥ LE PIANISTE

Σκηνοθεσία: Michael Haneke. **Σενάριο:** Michael Haneke, Elfriede Jelinek (μυθιστόρημα). **Φωτογραφία:** Christian Berger. **Μοντάζ:** Nadine Muse, Monika Willi. **Ηθοποιοί:** Isabelle Huppert, Annie Girardot, Benoît Magimel, Susanne Lothar, Udo Samel, Anna Sigalevitch. **Διάρκεια:** 130'. **Έγχρωμη. Γαλλία/Αυστρία, 2001**

Μια σαραντάρα αξιολάβαστη, αυστηρή και απόμακρη, καθηγήτρια στο Ωδείο

της Βιέννης, ζει μια μοναχική και ανέραστη ζωή. Η άγρια σεξουαλική μοναξιά της εκτονώνεται στις επισκέψεις της στα peep shows, όπου τη «βρίσκει» μυρίζοντας τα χαρτομάντιλα με το σπέρμα των ανδρών που αυνανίζονται, στα πορνοσινεμά ή κάνοντας «μπανιστήρι» στα ζευγάρια που κάνουν έρωτα μέσα στα αυτοκίνητα. Έχοντας διαχωρίσει την αφογή δημόσια εικόνα της –σε πλήρη αντιστοιχία με την τελειότητα της μουσικής του Μπαχ, του Μπραμς ή του Σούμαν την οποία υπηρετεί– από την αθλιότητα και τον εξευτελισμό της ιδιωτικής της ζωής, ισορροπεί επικίνδυνα στο χείλος της αβύσσου. Όταν ένας χαρισματικός μαθητής της αρχίζει να την πολιορκεί ερωτικά, ο διαχωριστικός τοίχος που έχει υψώσει ανάμεσα στο μέσα και στο έξω, στο ιδιωτικό και στο δημόσιο γκρεμίζεται και αρχίζει η πτώση της προς την κόλαση... Ταινία για τον ζοφο της ανθρώπινης ψυχής, σκληρή, ανησυχαστική και δυσάρεστη. Η δασκάλα του πιάνου κινηματογραφεί τον τρόπο με τον οποίο η εγκλωβισμένη σεξουαλική ενέργεια μπορεί να μετατραπεί σε μια πυρορροία πληγή και η ερωτική επιθυμία σ' ένα τυφλό σαδομαζοχιστικό και διεστραμμένο παιχνίδι εξουσίας. Βασισμένη στο ομότιτλο μυθιστόρημα της Elfriede Jelinek, η ταινία αυτή του Michael Haneke δεν καταγράφει μονάχα την καταστροφική mania της σεξουαλικής καταπίεσης και στέρησης αλλά

και υπονομεύει εκ των έσω τους θεμελιώδεις θεσμούς και τις αξίες της αυστριακής κοινωνίας. Συγκλονιστική (κυριολεκτικά) η ερμηνεία, σ' έναν ηθικά και σωματικά δύσκολο και «απεχθή» ρόλο, της μεγάλης ηθοποιού του ευρωπαϊκού σινεμά Isabelle Huppert, για την οποία και βραβεύτηκε στο Φεστιβάλ Καννών 2001.

«Αυτοί που περιορίζουν την επιδημία τους το κάνουν επειδή η δικιά τους επιδημία είναι αρκετά ασθένειά ώστε να μπορεί να περιοριστεί.»

(William Blake "The Marriage of Heaven and Hell" 1793)

«Αν κάποιος καταλήξει στο να απέχει από την συνουσία, το πνεύμα δεν θα αναπνεύσει αφού η διατίδραση ανάμεσα στο γυν και στο γυν θα σταματήσει. Πώς είναι δυνατόν τότε κάποιος να αναπληρώσει τη ζωτική του ουσία;»

(Su-nu-Chung "Fang Nei Chi" 7ος αιώνας)

ΠΥΡΕΤΟΣ ΣΤΟ ΑΙΜΑ SPLENDOR IN THE GRASS

Σκηνοθεσία: Elia Kazan. **Σενάριο:** William Inge. **Φωτογραφία:** Boris Kaufman.

Μοντάζ: Gene Milford. **Ηθοποιοί:** Natalie Wood, Warren Beatty, Pat Hingle, Barbara Loden, Audrey Christie. **Διάρκεια:** 124'.

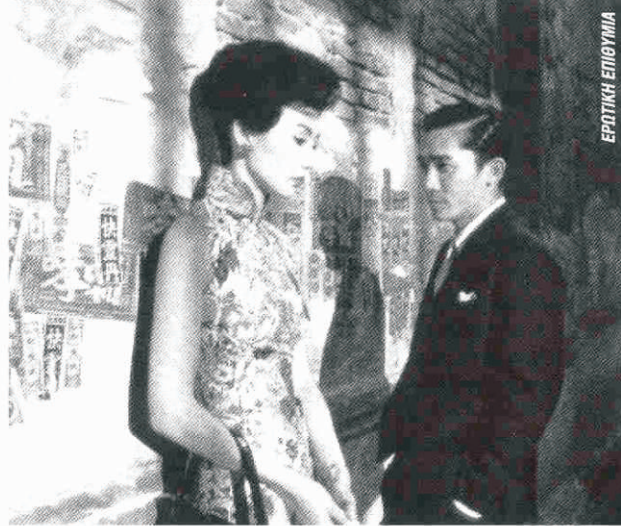
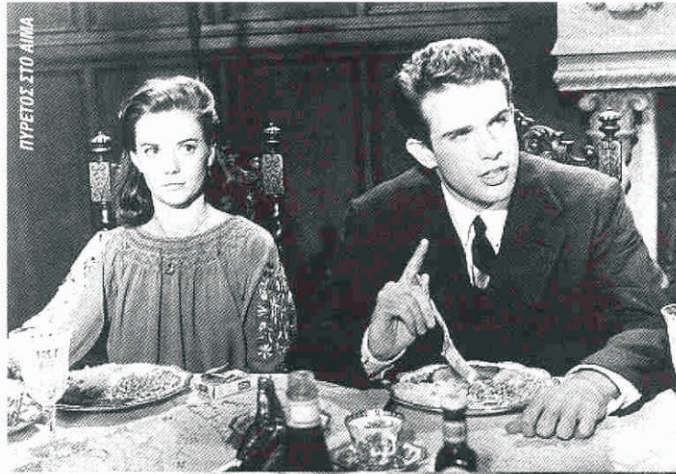
A/M- Έγχρωμη. ΗΠΑ, 1961

Στο Κάνσας της δεκαετίας του '20, παραμονές του μεγάλου οικονομικού κραχ, ο Elia Kazan καταγράφει τον ανολοκλήρωτο και αδιέξοδο έρωτα ανάμεσα σε δύο νέους. Ο Μπαντ (πρώτη κινηματογραφική εμφάνιση του 24χρονου Warren Beatty) και η Ντίβι (θαυμάσια ερμηνεία της Natalie Wood) είναι τρελλά ερωτευμένοι αλλά η σχέση τους δεν μπορεί να ολοκληρωθεί γιατί τα αυστηρά ήθη της εποχής επιβάλλουν το ταμπού της παρθενίας για τα «καλά κορίτσια» πριν από το γάμο. Η καταπιεσμένη σεξουαλικότητα, το παγιδευμένο ερωτικό πάθος αλλά και οι ταξικές και κοινωνικές διαφορές μεταξύ τους, θα οδηγήσουν τελικά το ζευγάρι στο χωρισμό και την κοπέλα στα πρόθυρα της τρέλλας...

Η σπουδαιότητα αυτής της ταινίας (από τις καλύτερες στη φιλομορφία του Kazan) έγκειται στον τρόπο με τον οποίο αυτό το συμβατικό και μελαγχολικό ερωτικό μελόδραμα ενσωματώνει το ιστορικό του πλαίσιο (και όχι το αντίθετο) και γίνεται καθρέφτης όχι μόνο του ατομικού δράματος αλλά μιας εποχής και μιας ολόκληρης κοινωνίας. Όλα τα βασικά θέματα που απασχόλησαν τον Kazan σ' όλες του τις ταινίες είναι εδώ: η σύγκρουση των γενεών, η βία και ο αυταρχισμός στις οικογενειακές σχέσεις, ο πουριτανισμός και η θρησκοκληψία μιας βαθειά συντηρητικής και υποκριτικής κοινωνίας, η ανάδειξη του χρήματος ως υπέρτατη αξία και ταυτόχρονα ως αγωγός του κακού, η ανακάλυψη του αληθινού εαυτού μέσα από τη συμπύκνωση με την ήττα. Η ανολοκλήρωτη ερωτική σχέση ανάμεσα στον Μπαντ και την Ντίβι δεν είναι μόνο ατομικό αλλά και κοινωνικό ναυάγιο, αφού συνδέεται άμεσα και αναδεικνύει, με τρόπο σχεδόν ανάγλυφο την υστερία, τη νευρωση και τις σαθρές αξίες των ιδίων των κοινωνικών δομών. «... Τι κι αν δεν ξαναγυρίζει το μεγαλείο της χλόης, η δόξα του άνθους, ας μη νιώθουμε θλίψη, ας αντιλήσουμε δύναμη απ' αυτά που αφήσαμε πίσω», το εξοχό ποίημα του William Wordsworth, στο ρυθμό του οποίου πάλλεται η καρδιά της ταινίας, είναι το λαμπερό ορόσημο μιας εποχής που ο αμερικάνικος κινηματογράφος μπορούσε ακόμη να μας συγκινεί στ' αλήθεια.

«Ο γάμος ακόμα παρέμεινε ο πιο υγιής από τους θεσμούς στην Αμερική. Ακόμα και τα διαζύγια που αυξάνονταν, φαίνεται ότι είχαν ως κύριο σκοπό την σύναξη νέων γάμων»

(Andrew Sinclair "The Better Half: The Emancipation of the American Woman" 1965)

«Είναι μία από τις προλήψεις του ανθρώπινου νού η άποψη ότι η παρθενία μπορεί να αποτελέσει αρετή»

(Voltaire "Notebooks" 1778)

«Η προσπάθεια να διατηρηθεί η παρθενία ή- διαφορετικά- να ελεγχθεί η γυναικεία σεξουαλικότητα είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων κοινωνιών, αρχαίων και νέων, αν και οι τρόποι για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος αλλιάζονται και εξαρτώνται από σχήματα σχέσεων και από οικονομικούς παράγοντες και παράγοντες εξουσίας.»

(Michel Foucault "The Archaeology of Knowledge" 1972)

«Προσωπικά δεν ξέρω τίποτα για το σεξ γιατί ήμουν πάντα παντρεμένη.»

(Zsa Zsa Gabor "Sayings of the week" Observer 16 Αυγούστου 1987)

ΕΡΩΤΙΚΗ ΕΠΙΘΥΜΙΑ IN THE MOOD FOR LOVE

Σκηνοθεσία-Σενάριο: Γουόνγκ Καρ Γουάι.

Φωτογραφία: Christopher Doyle, Πιν Μπινγκ Λι.

Μοντάζ: Γουίλιαμ Τσανγκ. **Ηθοποιοί:** Μαγκι Τσέουνγκ, Τόνι Λέουνγκ, Πινγκ Λαμ Σιου, Λαι Τσιν.

Βραβεία: Καλύτερης ανδρικής ερμηνείας στον Τόνι Λέουνγκ, Μοντάζ, Καλλιτεχνικής Διευθύνσης, Ειδικό Τεχνικό Βραβείο για τη φωτογραφία

(Φεστιβάλ Καννών 2000).

Διάρκεια: 98' **A/M- Έγχρωμη. Γαλλία/Χονγκ Κονγκ, 2000**

Στις αρχές της δεκαετίας του '60 στο Χονγκ Κονγκ ένας άντρας και μια γυναίκα, παντρεμένοι και οι δύο, γνωρίζονται στη διάρκεια μιας μετακόμισης στο ίδιο κτίριο. Σταδιακά θα ανακαλύψουν ότι οι σύζυγοί τους, οι οποίοι απουσιάζουν συνεχώς και δεν τους βλέπουμε ποτέ, είναι εραστές. Ανάμεσα στους δύο ήρωες, εξοχα ερμηνευμένους από τους ηθοποιούς-σταρ της κινηματογραφίας του Χονγκ Κονγκ, Τόνι Λέουνγκ και Μαγκι Τσέουνγκ, γεννιέται μια ερωτική φλόγα, η οποία όμως ποτέ δε μεταλλάσσεται σε πυρκαγιά του έρωτα. Η κινηματογραφική ιδιοφυΐα του Γουόνγκ Καρ-Γουάι καταφέρνει να συλλαβεί αυτήν την αδήλωτη ερωτική επιθυμία μέσα από φευγαλέα βλέμματα, ανεπαίσθητες σωματικές προσεγγίσεις, αδιόρατες συναισθηματικές δονήσεις, όπου οι απόκρυφες ψυχικές διαθεσεις των ηρώων αναδύονται, αλλά ποτέ δεν συναντιούνται. Με μια αριστοτεχνική σκηνοθεσία κλειστών χώρων που αντανακλούν τη συναισθηματική φυλακή των ηρώων και με μια εξαιρετική χρήση των χρωμάτων, όπως αυτά παρελαύνουν μέσα από τα φορέματα που αλλάζει συνεχώς η πανέμορφη Μαγκι Τσέουνγκ, χρωματίζοντας έτσι τα εσωτερικά της τοπία, ο μεγάλος στυλίστας του συγχρονου σινεμά κάνει μια ταινία βελούδινη, σπάνιας εικαστικής ομορφιάς, όπου η αγνότητα του ερωτικού συναισθήματος δεν «μολύνεται» ούτε καν... από ένα φιλή. Η ταινία συμμετείχε στο Φεστιβάλ Καννών 2000, όπου τιμήθηκε με μια σειρά από δευτερα βραβεία, ενώ δικαιούνταν (κατά γενική ομολογία) τον Χρυσό Φοίνικα.

«Η ερωτική κατάκτηση είναι πάντα περισσότερο μοναδική και σημαντική από ότι το σεξ, και απαιτεί το μεγαλύτερο τίμημα.»

(Jean Baudrillard "Seduction" 1970)

Κείμενα: Θωμάς Λίναρας

Επιμέλεια και απόδοση σχολίων: Λουκάς Αθανασιάδης, ψυχίατρος-σεξολόγος ΚΕΣΑΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ

Παρασκευή 23/5

- 20:30 Θέλω και τη μαμά σου / *Y tu mama tambien*, του Alfonso Cuarón.....101'
23:00 Απιστία / *Trolösa*, της Liv Ullmann .....155'

Σάββατο 24/5

- 20:30 Τολμηρές ιστορίες / *Contes Immoraux*, του Valerian Borowczyk.....103'
23:00 Μάτια ερμητικά κλειστά / *Eyes wide shut*, του Stanley Kubrick .....159'

Κυριακή 25/5

- 20:30 Η δασκάλα του πιάνου / *Le pianiste*, του Michael Haneke .....130'
23:00 Πυρετός στο αίμα / *Splendor in the grass*, του Elia Kazan .....124'

Δευτέρα 26/5

- 20:30 Ερωτική επιθυμία / *In the mood for love*, του Γουόνγκ Καρ-Γουάι.....98'
23:00 Τολμηρές ιστορίες / *Contes Immoraux*, του Valerian Borowczyk.....103'

Τρίτη 27/5

- 20:30 Μάτια ερμητικά κλειστά / *Eyes wide shut*, του Stanley Kubrick .....159'
23:00 Θέλω και τη μαμά σου / *Y tu mama tambien*, του Alfonso Cuarón.....101'

Τετάρτη 28/5

- 20:30 Πυρετός στο αίμα / *Splendor in the grass*, του Elia Kazan .....124'
23:00 Ερωτική επιθυμία / *In the mood for love*, του Γουόνγκ Καρ-Γουάι.....98'

Πέμπτη 29/5

- 20:30 Απιστία / *Trolösa*, της Liv Ullmann .....155'
23:00 Η δασκάλα του πιάνου / *Le pianiste*, του Michael Haneke .....130'

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τετάρτη 28 Μαΐου, 22:30

Μουσική εκδήλωση στον υπαίθριο χώρο του ΜΥΛΟΥ με θέμα τον έρωτα. Στην εκδήλωση θα παραστούν γνωστές προσωπικότητες από τον καλλιτεχνικό χώρο και τα ΜΜΕ.

23-29 Μαΐου, ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT

Έγχρωμες φωτογραφίες γνωστών καλλιτεχνών, ηθοποιών και σκηνοθετών, που ο καθένας έχει με την τέχνη του μια σχέση ερωτική, θα «φιγουράρουν» στους χώρους του ΟΛΥΜΠΙΟΝ.

Ανατρέχοντας στις ταινίες που έχουν μείνει στη μνήμη μας, αισθανόμαστε ότι δύο θέματα είναι κυρίαρχα: ο έρωτας –ή ζωή– και ο θάνατος. Η σεξουαλικότητα κατέχει πάντοτε ιδιαίτερο ρόλο στην κινηματογραφία, αφού καμιά ίσως εμπειρία δεν μας κάνει να νιώθουμε τόσο απόλυτα ζωντανοί –ή απόλυτα νεκροί όταν πρέπει να ζήσουμε την απώλεια– όσο ο έρωτας και η ένωση με τον Άλλο μέσα από τη σεξουαλική πράξη. Σήμερα, η σεξουαλικότητα μοιάζει, ίσως, ακόμη πιο πολύπλοκη. Πότε; ... όταν ένα σεξουαλικό πρόβλημα διακυβεύει την αυτοεκτίμηση του ατόμου και την ερωτική σχέση... όταν η σεξουαλική επίδοση είναι η σύγχρονη υποταγή... όταν τα φερέλπιδα επιτεύγματα της φαρμακολογίας καταλήγουν στην ιατρικοποίηση της ανθρώπινης σεξουαλικότητας, οπότε το σώμα και η σχέση κατακερματίζεται σε μικρά επιδιορθώσιμα κομματάκια...

Το Κέντρο Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας, έχοντας αφουγκραστεί απορίες και ανησυχίες περισσότερων από 14.000 Ελλήνων και Ελληνίδων μέσα από μια ανοικτή γραμμή, διοργανώνει για τρίτη χρονιά το κινηματογραφικό αφιέρωμα «Sex, προβλήματα και σινεμά». Δίνει έτσι έναυσμα για συζήτηση και προβληματισμό ως προς το ρόλο που επιφυλάσσουμε για τη σεξουαλικότητα, σε καιρούς που μερικοί έχουν χαρακτηρίσει «δύσκολους για έρωτες»... και να εκμεταλλεύεται το ρόλο που μπορεί να παίξει ο κινηματογράφος στο να απαντά –ή μάλλον να ρωτά;– για το πώς αξίζει να ζούμε...

Κέντρο Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας

Το ΚΕΝΤΡΟ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ Α.Π.Θ. με... λίγα λόγια

• Τι είναι και πότε ιδρύθηκε το Κέντρο;

Τον Νοέμβριο του 1998, ύστερα από θετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.), ιδρύεται το Κέντρο Αναφοράς Σεξουαλικών Δυσλειτουργιών (Κ.Α.Σ.Δ.) του Α.Π.Θ. Το ΚΑΣΔ σκοπό είχε την ανάπτυξη δραστηριοτήτων σχετικών με θέματα σεξουαλικής λειτουργίας και δυσλειτουργίας με κύριους άξονες δραστηριοτήτων α) την ανάπτυξη προγραμμάτων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κοινού, β) την ανάπτυξη εκπαιδευτικού προγράμματος για επιστήμονες και κοινωνικές ομάδες πάνω σε θέματα ανθρώπινης σεξουαλικότητας και γ) την προαγωγή της βασικής και κλινικής έρευνας σε θέματα σεξουαλικής λειτουργίας και δυσλειτουργίας.

Η αρχική εμπειρία από την λειτουργία του ΚΑΣΔ κατέδειξε τις σημαντικότερες ελλείψεις στην χώρα μας σε υπηρεσίες σεξουαλικής υγείας, πέρα από το στενό πλαίσιο των σεξουαλικών δυσλειτουργιών. Οι ανάγκες / αιτιάσεις για ενημέρωση από διαφορετικούς φορείς και με διαφορετική θεματολογία (σεξουαλική αγωγή, γονιμότητα - σύλληψη και αντισύλληψη-, σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, σεξουαλικά προβλήματα, κλπ) οδήγησε στην διεύρυνση των δραστηριοτήτων του Κέντρου και την ανάπτυξη του «Κέντρου Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας (ΚΕ.Σ.Α.Υ)» του Α.Π.Θ., την σημερινή του δηλαδή μορφή, που περιλαμβάνει τις ακόλουθες δομές:

- Κέντρο Αναφοράς Σεξουαλικών Δυσλειτουργιών (Κ.Α.Σ.Δ.)** για την ανάπτυξη προγραμμάτων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κοινού
- Εκπαιδευτικό Κέντρο** την ανάπτυξη εκπαιδευτικού προγράμματος για επιστήμονες και κοινωνικές ομάδες πάνω σε θέματα ανθρώπινης σεξουαλικότητας
- Εργαστήριο Έρευνας του Γεννητικού Συστήματος** για την προαγωγή της βασικής και κλινικής έρευνας σε θέματα σεξουαλικής λειτουργίας και δυσλειτουργίας

Ειδικότερα το Κέντρο Αναφοράς Σεξουαλικών Δυσλειτουργιών αποτελεί το ελληνικό γραφείο της «Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για τις Σεξουαλικές Δυσλειτουργίες» (European Alliance for Sexual Dysfunction, ESDA), μίας κοινής δηλαδή Ευρωπαϊκής προσπάθειας για την ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και υποστήριξη ανθρώπων με σεξουαλικά προβλήματα (πληροφορίες στο: <http://www.esda.eu.com>). Η ανάθεση στο Α.Π.Θ. της οργάνωσης του Ελληνικού Γραφείου έγινε από την European Society for Sexual Medicine (ESSM), δηλαδή την Ευρωπαϊκή Επιστημονική Εταιρεία που υποστηρίζει την ESDA (πληροφορίες στο: <http://essm.org>).

• Ποιος είναι ο σκοπός του ΚΕΣΑΥ;

Κεντρικός σκοπός του Κέντρου είναι η ανάπτυξη δραστηριοτήτων και υπηρεσιών για την προαγωγή της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας των πολιτών, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, μόρφωσης και κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης. Το ΚΕΣΑΥ έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό στις δημόσιες υπηρεσίες παροχής υγείας, αφού η χώρα μας στερείται παντελώς οποιασδήποτε υπηρεσίας παροχής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σε θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας.

Τα θέματα αυτά είναι κοινωνικά ιδιαίτερα σημαντικά, αφού έχουν αρνητικές επιπτώσεις όχι μόνο στην ζωή των ατόμων που αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα, αλλά και στις οικογένειές τους. Το γεγονός αυτό ώθησε και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (World Health Organization) να τα χαρακτηρίσει *μειζονα ιατρικά προβλήματα*.

Οι δραστηριότητες του ΚΕΣΑΥ χωρίζονται σε:

Α. ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης.

Ο στρατηγικός αυτός στόχος προσεγγίσθηκε:

- μέσω των μέσων μαζικής επικοινωνίας (ΜΜΕ)
- μέσω συλλόγων ασθενών
- μέσω προγραμμάτων σε δημόσια σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- μέσω διανομής έντυπου υλικού

Β. ακαδημαϊκού χαρακτήρα.

- Ερευνητικό έργο
- Εκπαιδευτικό έργο
- Διδασκαλία
- Εκπαίδευση άλλων επιστημόνων –Μεταφορά τεχνογνωσίας

• Θέλετε να ενημερωθείτε σε θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας;

Από τις πλέον γνωστές δραστηριότητες του ΚΕ.Σ.Α.Υ. αποτελεί η ύπαρξη **ανοικτής τηλεφωνικής γραμμής (2310 99 90 99)**. Ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό (ψυχολόγοι και ιατροί) παρέχει μέσω της γραμμής στους ενδιαφερόμενους, πληροφορίες για θέματα που αφορούν την σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, χωρίς να γίνεται διάγνωση ή να δίδεται θεραπεία. Ο ρόλος της γραμμής είναι αυστηρά συμβουλευτικός και αξιοπιστία της γίνεται φανερή από τις 14.000 κλήσεις που έχει δεχτεί μέχρι σήμερα (2/1999-2/2003) από όλη την χώρα.

• Θέλετε να μάθετε περισσότερα για μας;

Το ΚΕΣΑΥ για να κάνει ευκολότερη την επικοινωνία του με όσους ζητούν ενημέρωση για τα ευαίσθητα αυτά θέματα δημιούργησε ιστοσελίδα (<http://www.med.auth.gr/depts/sexhealth/gr>), η οποία φιλοξενείται στις σελίδες του Ιατρικού Τμήματος του Α.Π.Θ. και παρέχει ενημέρωση αλλά και κατεύθυνση στην αναζήτηση επιστημονικής βοήθειας σε δημόσιες υπηρεσίες όλης της χώρας.

• Θέλετε να επικοινωνήσετε μαζί μας;

Για να είναι δυνατή η ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων, πανελλαδικά, έχει αναπτυχθεί πλήρες δίκτυο επικοινωνίας με:

- Ανώνυμη γραμμή επικοινωνίας** (2310 999 099),
- fax** (2310 263 939),
- ηλ. ταχυδρομείο** (e-mail: sdrc@med.auth.gr)